

INDSATSOMRÅDER FOR HANDICAP OG PSYKIATRI

Næstved Kommune, Byrådet - budgetseminar
25. september 2019

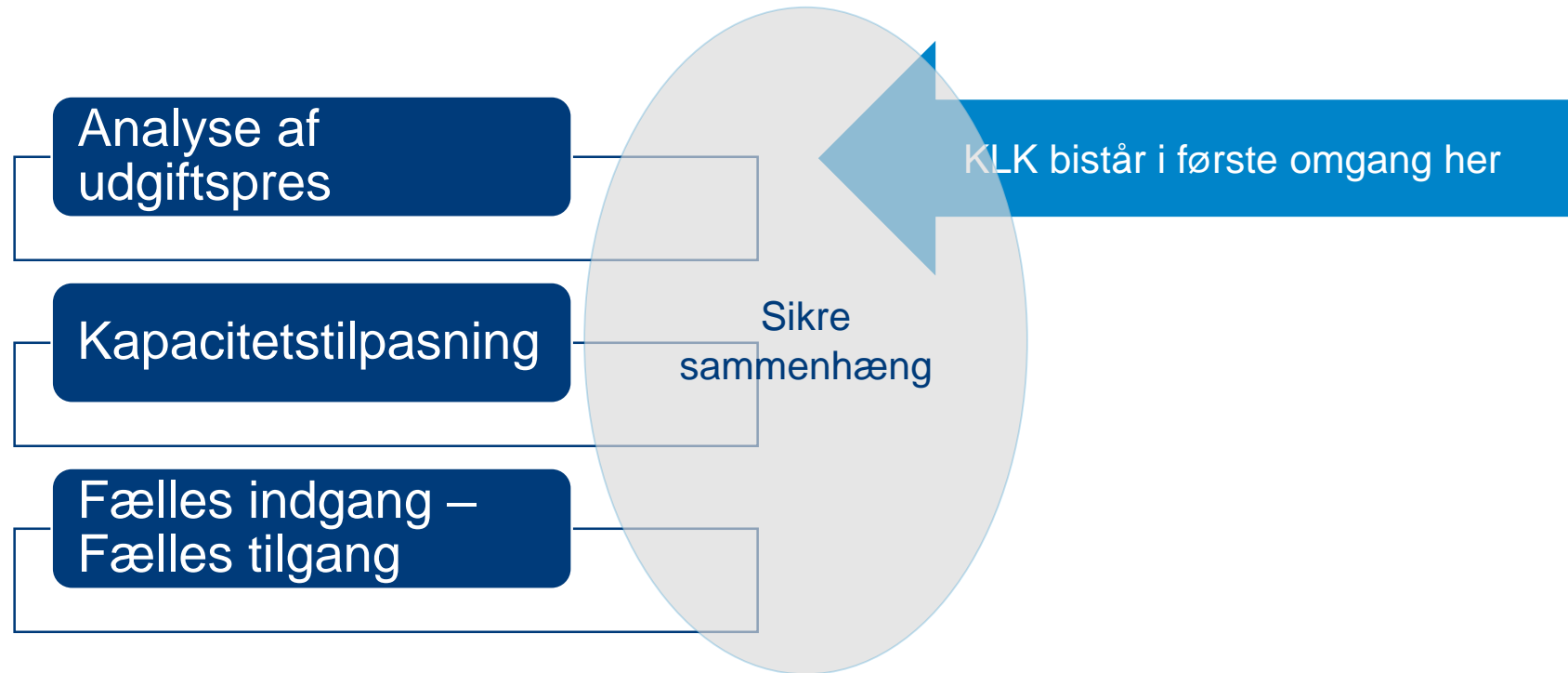
Souschef Peter Bogh, KL's Konsulentvirksomhed - KLK

Agenda

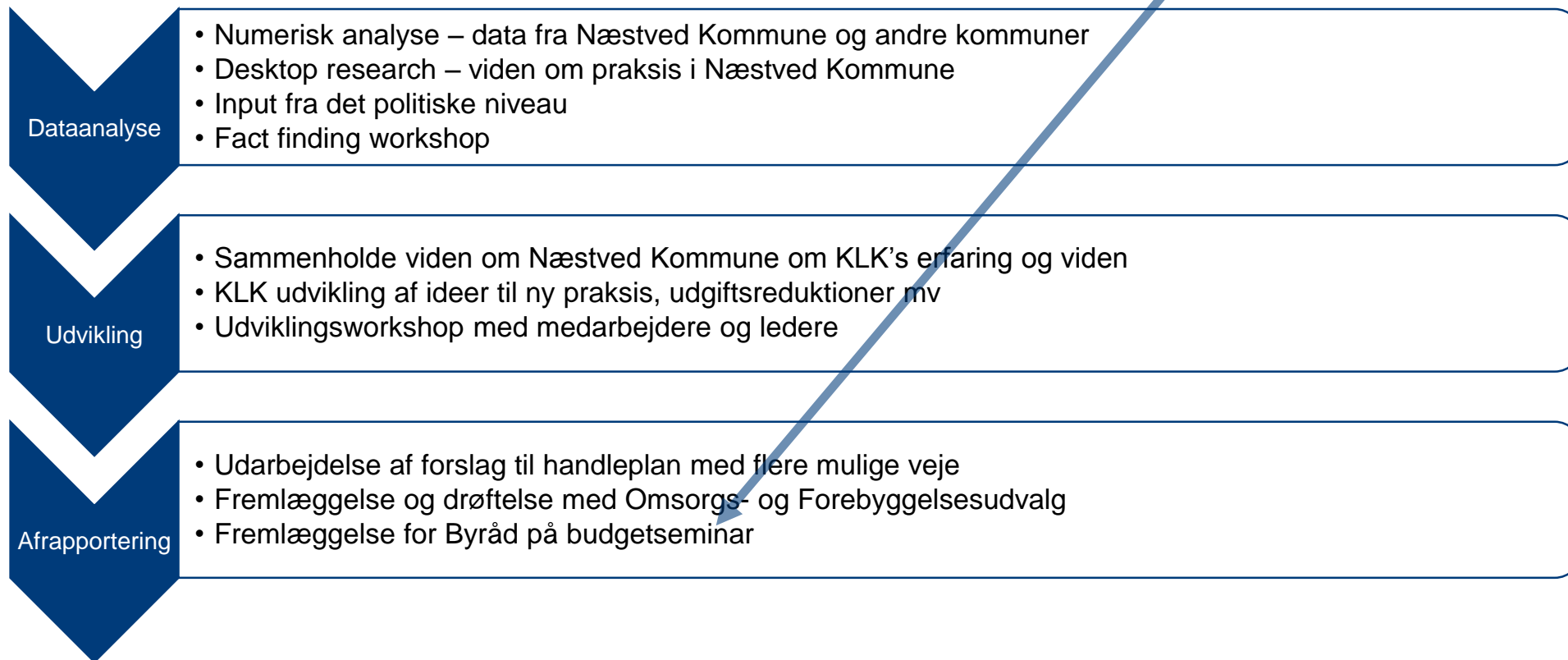
- › Baggrund og proces for forslagene
- › Hvad dækker områderne handicap og psykiatri?
- › Udfordringer og rammer
- › Risici ved forslagene
- › De tre veje at gå og oversigt over forslagene

01/BAGGRUND

Projektets tilgang og sammenhæng

KLK's tilgang og proces

Processen og rammer for udarbejdelse af forslag

- Drøftelse med ledere fra myndighed og leverandør i Næstved Kommune, medarbejdere fra myndighed samt Omsorgs- og Forebyggelsesudvalget
- Sammenligning på detaljeret niveau med andre kommuner
- KL's og KLK's erfaring fra andre kommuner og viden om tendenser på området
- KLK har uden indblanding udarbejdet forslagene til indsatsområder
- Alle forslag er underbyggede **inspirationsforslag**, der kræver yderligere bearbejdning før de kan realiseres

02 HVAD DÆKKER OMRÅDERNE HANDICAP OG PSYKIATRI OVER

Hvem kan få hjælp og hvilken hjælp kan de få?

- **Støtten gives til voksne og unge over 18 år med omfattende funktionsnedsættelser (fysiske, mentale eller sociale)**
- **Formålet med støtten er at kompensere borgeren for funktionsnedsættelsen eller at udvikle borgeren til at kunne klare et almindeligt liv med mindre eller ingen støtte fra kommunen**
- **Støtten gives fx som:**
 - Støtte til borgere, som bor i eget hjem (bostøtte, hjælperordninger mv.)
 - Støtte til at borgere med handicap kan fungere i samfundet (hjælpe midler, ledsagelse mv.)
 - Botilbud – midlertidige eller længerevarende
 - Beskæftigelsestilbud eller samværstilbud
 - Herberger og krisecentre
 - Behandling for misbrug (alkohol og stoffer)

Borgere med lavt funktionsniveau – alle aldre

Middelsvær eller svær udviklingshæmning, svær autisme - kombineret med andre diagnoser (angst, OCD og depression), svær sindslidelse (er til ulempe eller fare for andre og sig selv) eller erhvervet hjerneskade

- Typisk tilkendt førtidspension v./ 18 år og har også haft foranstaltning i børneårene
- Eller udsat for ulykke eller svær sygdom som f.eks. sklerose eller erhvervet hjerneskade
- Nogle har kunne klare sig selv – eller med meget lav støtte - frem til de bliver midaldrende. Der sker så en udløsende begivenhed der nedsætter funktionsniveauet væsentligt, f.eks. tab af forældre eller et traume som overfald eller tilkommen sygdom.

Tilbud: Typisk længerevarende botilbud, beskyttet beskæftigelse, STU – særligt tilrettelagt uddannelse, BPA – personlig brugerstyret assistance.

Typiske skåne og støttebehov: Skærmning, transport, struktur og genkendelighed, økonomi og hygiejne, rengøring, madlavning og sund livsstil, sociale aktiviteter, etablering og vedligeholdelse af socialt netværk.

Udfordring: Med stigende behandlingsmuligheder bliver denne gruppe ældre og ældre

Voksne med moderat funktionsnedsættelse – kan klare sig i eget hjem

Lettere eller middelsvære sindslidelser, psykisk eller somatisk belastede misbrugere samt lettere udviklingshæmning

- Typisk tilkendt førtidspension
- Udsættelses-, misbrugs- og isolationstruede samt sundhedsmæssig risici (medicin, kost, hygiejne og rengøring + manglende kontakt til sundhedssystemet) med yderligere funktionsnedsættelse til følge - ved manglende støtte.

Tilbud: Primært §85 i eget hjem en til to gange ugentligt eller lavt bemandet opgangsfællesskaber + beskyttet beskæftigelse særligt til borgere med udviklingshæmning

Typisk støttebehov: Guidning til oprydning, indkøb, kontakt behandlersystemet og økonomi.

Unge socialt sårbare og sindslidende

Omsorgssvigtede unge uden netværk, lettere retardering, ADD, ADHD, borderline, angst, OCD, Asperger, selvmordstruede og selvskadende, bedre fungerende autisme og lettere klassiske sindslidelser.

- Har typisk sag i jobcenteret
- Er nødvendigvis ikke kendt med foranstaltning i børneårene, men alligevel kendt af SSP, PPR osv.
- Har været og er præget af meget lavt selvværd, massiv mistrivsel i skoleårene og omsorgssvigt som f.eks. psykisk syge eller alkoholiserede forældre.
- Unge der debuterer som sindslidende når de møder ungdomsuddannelsernes krav og pres.

Tilbud: Typisk §82 og §85 i kombination med aktiviteter i jobcenterregi.

Typiske støttebehov: Sikre lægelig, behandlingsmæssig deltagelse og offentlig kontakt, struktur i hverdagen, misbrugsbehandling, økonomi, rengøring og sund livsstil, transport, læring ift. social adfærd etablering og vedligeholdelse af socialt netværk.

I 2018 var der i hele Danmark 25.778 unge (fuldtidspersoner) mellem 18-30 år der enten var på ressourceforløb eller var registeret som aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere.

Unge – komplekse

Unge med kombination af flere udfordringer: Omsorgssvigt, retardering, ADD, ADHD, borderline, angst, OCD, asperger, selvmordstruede og selvskadende, autisme og klassiske sindslidelser.

- Har typisk sag i jobcenteret
- Er nødvendigvis ikke kendt med foranstaltning i børneårene, men alligevel kendt af SSP, PPR osv.
- Har været og er præget af meget lavt selvværd, massiv mistrivsel i skoleårene og omsorgssvigt som f.eks. psykisk syge eller alkoholiserede forældre.

Tilbud: Omfattende §85, opgangsfælleskaber eller §107 (midlertidigt botilbud) - i kombination med aktiviteter i jobcenterregi samt STU

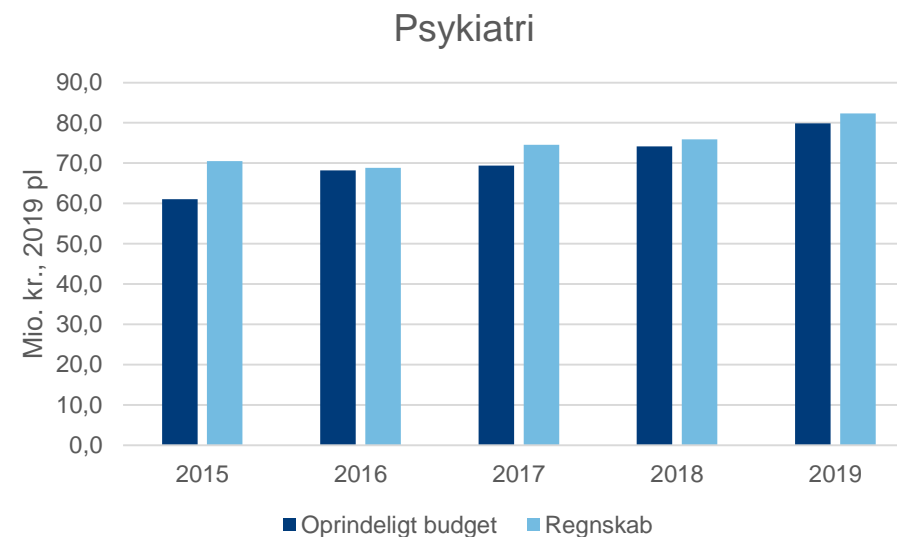
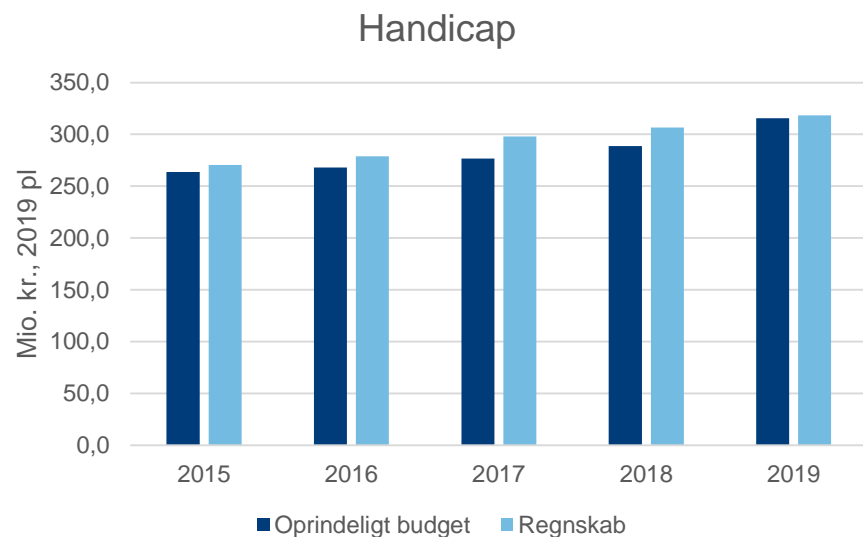
Typiske støttebehov: ADL-træning (almindelig dagligdags læring), misbrugsbehandling, stabilitet og kontinuitet, sikre lægelig og behandlingsmæssig deltagelse samt offentlig kontakt, struktur i hverdagen, økonomi, rengøring og sund livsstil (kost og fysisk aktivitet), læring ift. offentlig transport, læring ift. social adfærd etablering og vedligeholdelse af socialt netværk.

Udfordringer:

- Såfremt botilbud eller omfattende støttetilbud etableres i en anden kommunen overdrages jobcenterindsatsen til denne – ansvaret for den samlede plan og indsats deles på to forskellige kommuner.
- Den unge støttes i ny kommunes sociale fritidsaktiviteter, skaber netværk og træner offentlig transport i ny kommune. Den unge ønsker derfor ikke at flytte tilbage til oprindelig Kommune.

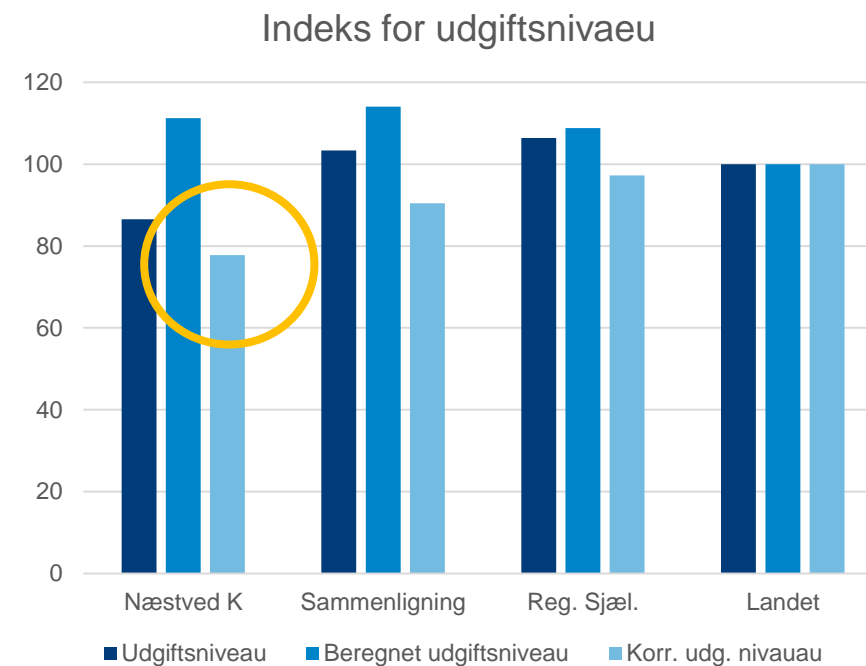
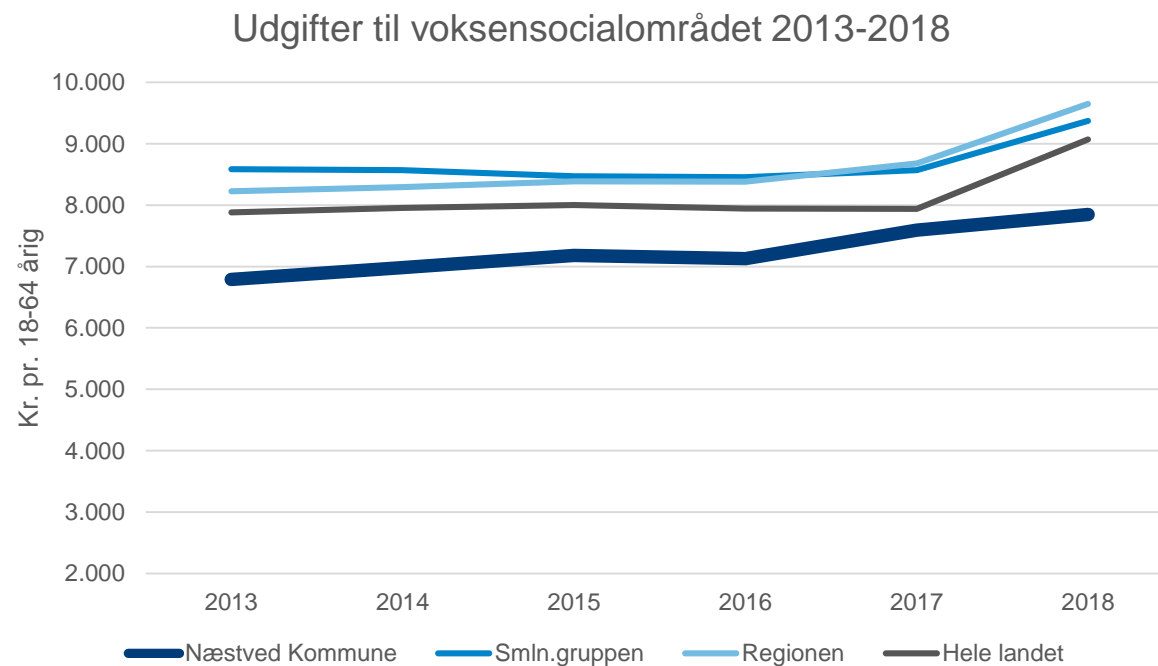
03/RAMMER OG ANALYSE

Den økonomiske udfordring - 1

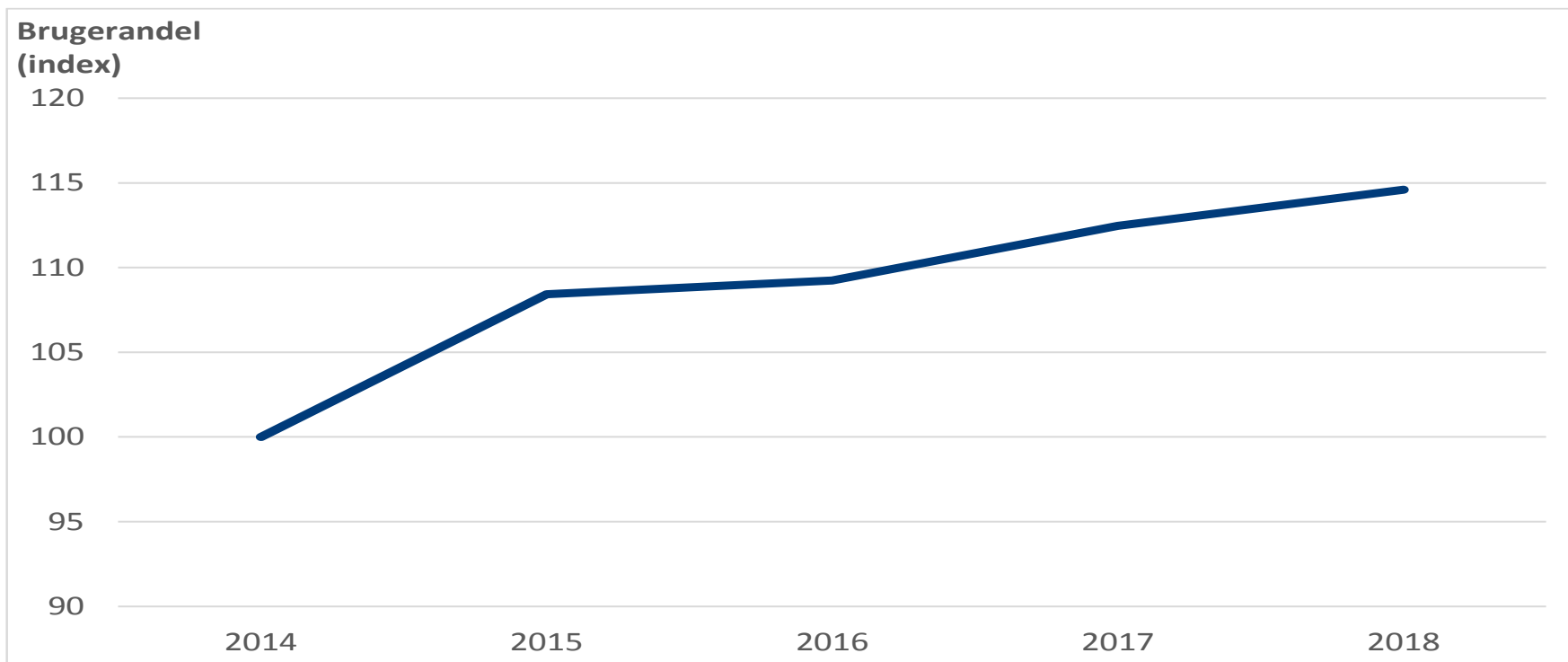
- Stigende udgifter
- Overskridelse af budget

Den økonomiske udfordring - 2

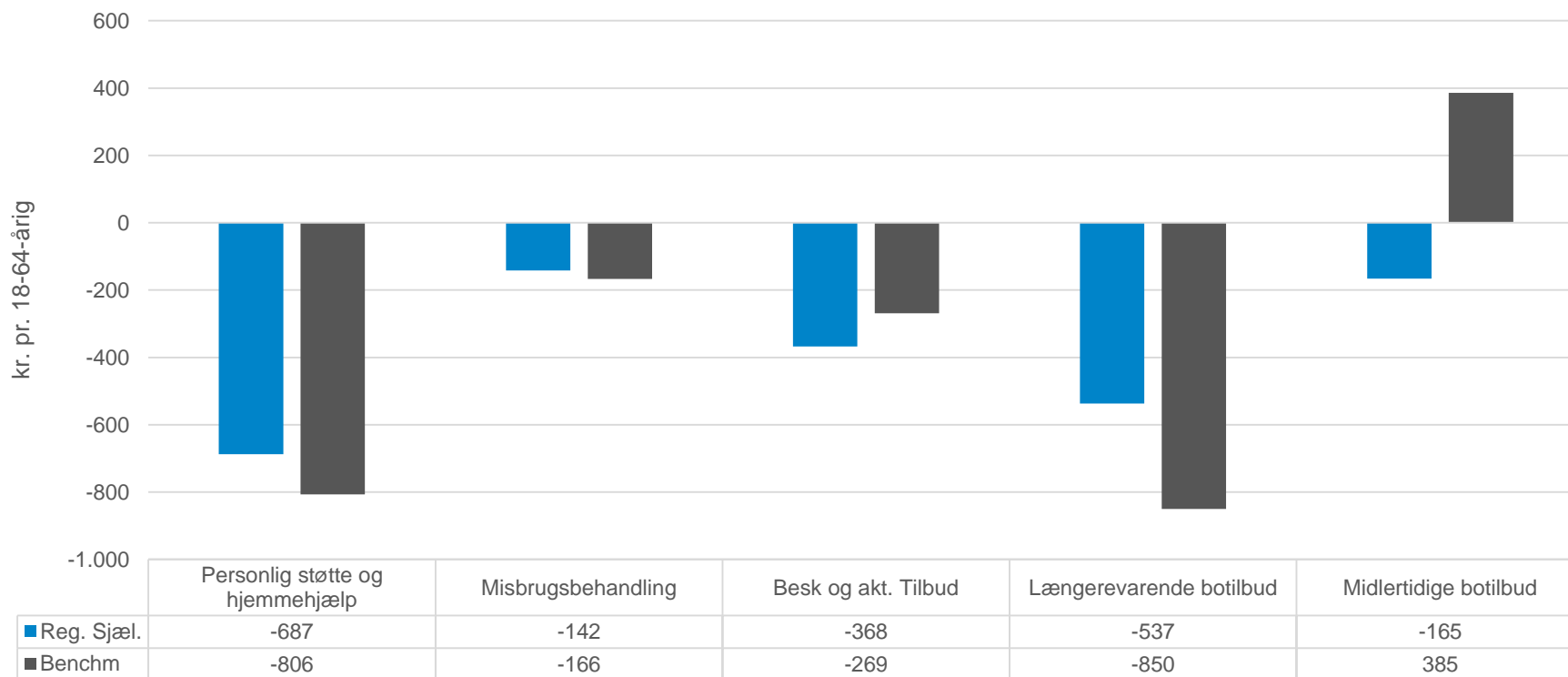
- Udgifterne er lavere på området i Næstved Kommune i forhold til sammenlignelige kommuner
- Udgifterne i Næstved Kommune er meget lavere end et beregnet udgiftsniveau indikerer

Aktivitetsudvikling på §85, 107, 108 i kommuner i KL's partnerskab om styring

- Alle landets kommuner har stigende aktivitetsniveau på områderne for handicap og psykiatri

Forskelle til sammenligningskommuner kr. pr. 18-64 årig

➤ Næstved Kommune har lavere udgifter på alle indsatsområder bortset fra midlertidige botilbud (SEL §107)

Opsamling på udfordringer

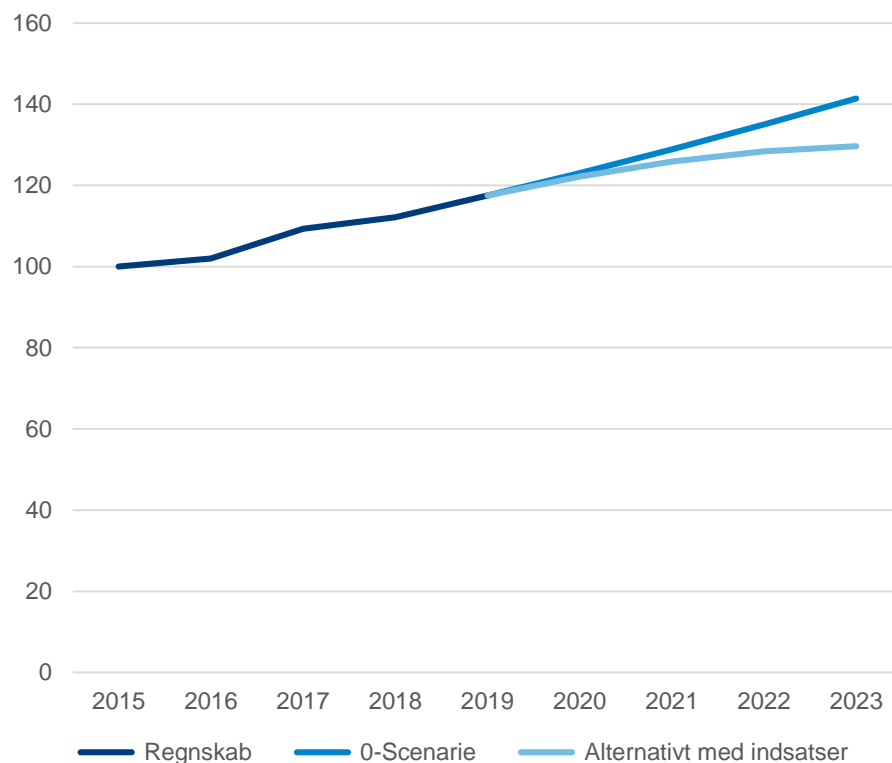
- **Budgettet overskrides**
- **Stigende udgifter – både i Næstved Kommune og hele landet**
- **Lave udgifter i Næstved Kommune i sammenligning med andre kommuner**

04/RISICI

Risici og usikkerheder

- Udgifterne på området er steget med i gennemsnit fire procent om året de sidste fire år, svarende til 16 mio. kr. om året
- Udgiftspresset ses også i andre kommuner
- Udgifterne på området er i Næstved Kommune en del lavere end i andre kommuner
- Næstved Kommune arbejder løbende med optimering af driften og holde udgifterne i ave
- Solid faglig praksis med få tilbagevisninger af klager fra Ankestyrelsen
- For at realisere en reduktion, skal det først og fremmest sikres, at væksten ikke fortsætter
- Nogle af forslagene kræver investeringer

Alternative fremtidsscenarioer - EKSEMPLER

I 0-scenariet er forudsat fortsat vækst på 5 procent om året

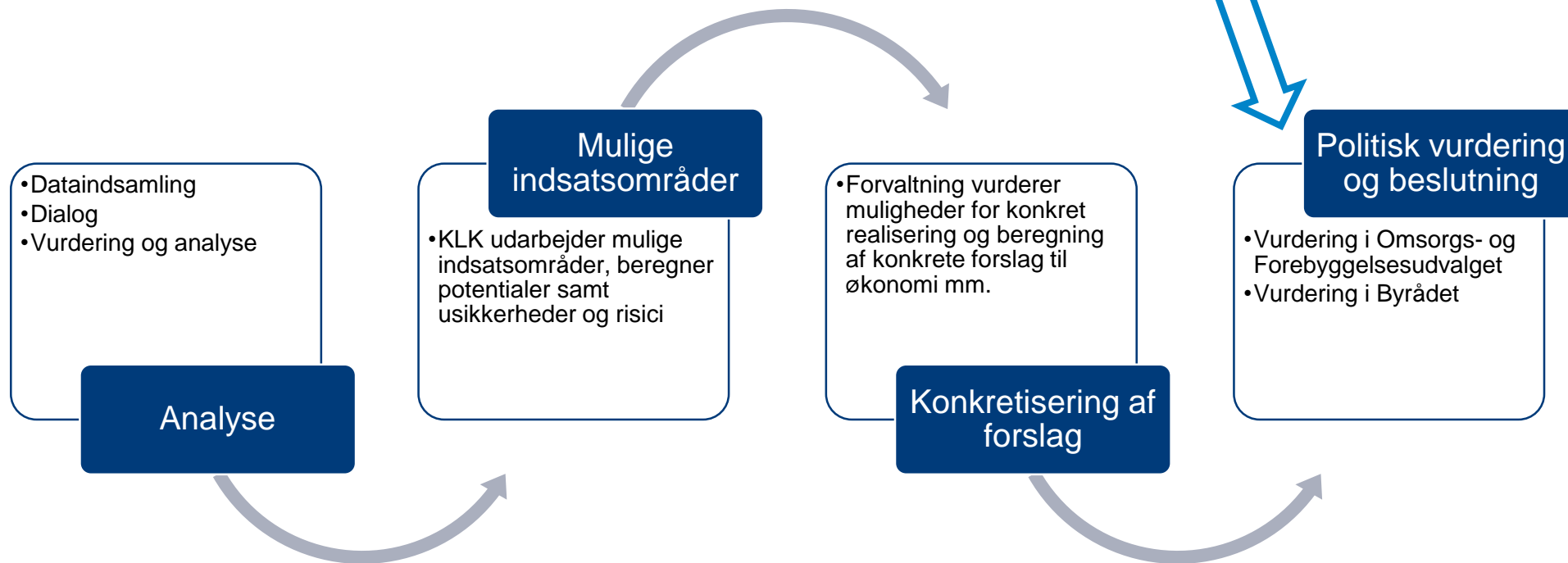
I det alternative scenarie er forudsat aftagende vækst med en procent om året

Selv ved det alternative scenarie, som kræver aktiv handling vil der fortsat være stigende udgifter

Scenarierne er eksempler mhp. illustration af udfordringerne

05/FORSLAG VEJE OG OVERORDNEDE FORSLAG

Proces fra analyse til beslutning

Flere veje til reduktion af udgifterne

Strategi	Udgifter		Konsekvenser for serviceniveau	KLK's vurdering af økonomisk potentiale
	Kort sigt	Langt sigt		
Effektivisering	Lavere eller uændrede udgifter	Lavere eller uændrede udgifter	Lavere, uændret eller højere serviceniveau	1,4 mio. kr. i 2020 stigende til 4,8 mio. kr. i 2023
Udvikling og investering	Nok højere udgifter	?	Ændret serviceniveau	4,3 mio. kr. i 2020 stigende til 18 mio. kr. i 2023
Spare	Lavere udgifter	?	Lavere serviceniveau	2,6 mio. kr. i 2020 stigende til 17,6 mio. kr. i 2023

1 Effektiviseringsvejen

Nr.	Forslag	Økonomisk potentiale	Forudsætninger og risici
1.1	Lavere gennemsnitspriser på længerevarende botilbud	1,0 mio. kr. i 2020 stigende til 4,0 mio. kr. i 2023	Det er forudsat, at det er muligt at sænke priserne med 0,6 procent om året over fire år. Risikoen er, at det ikke er muligt at nedsætte taksterne for borgere, der allerede er i botilbud.
1.2	Bedre sammenhæng mellem bo- og dagtilbud i Næstved Kommune	0,4 mio. kr. i 2020 voksende til 0,8 mio. kr. i 2022	Det er forudsat at der kan spares i alt to procent af udgifterne på dagtilbud. Risikoen ved forslaget er, om det i realiteten er muligt at gennemføre de forudsatte ændringer vagtplanerne.
1.3	Tættere samarbejde mellem myndighed og egne udførere	Ikke muligt men en forudsætning for fastholdelse af de lave udgifter.	Risikoen ved forslaget er, om medarbejderne på myndighedsområdet og på udførerenhederne kan omstille sig til nye roller.

2 Udvikling og investering

Nr.	Forslag	Økonomisk potentiale	Forudsætninger og risici
2.1	Nedbringe opholdstid i midlertidige botilbud	3,8 mio. kr. i 2020 stigende til 15 mio. kr. i 2023	Forslaget basere sig på en række indsatser, der tilsammen understøtter, at den gennemsnitlige opholdstid i midlertidige tilbud kan nedsættes med seks måneder fra tre år til 2,5 år. Risikoen er, at indsatserne ikke giver de ønskede effekter på opholdstiden eller at det ikke er muligt at gennemføre forslaget om fx at etablere flere midlertidige botilbud i Næstved Kommune.
2.2	Tidlig afklarende indsats gennem øget brug af SEL § 82	0,5 mio. kr. i 2020 stigende til 3,0 mio. kr. i 2023	Det er forudsat, at det samlede antal borgere, der modtager støtte stiger, men at gennemsnitsprisen falder mere end antallet stiger. Risikoen ved forslaget er, at serviceniveauet stiger, uden at det samtidig medfører et fald i priserne.
2.3	Langsigtet forebyggende indsats på tværs de specialiserede socialområder for børn, unge og voksne	De økonomiske konsekvenser af forslaget på handicap og psykiatriområdet kan først forventes efter budgetperiodens udløb.	Der er risiko for, at udgifterne til området for børn og unge med særlige behov stiger på kort sigt, og at udgifterne på området ikke falder igen og at de heller ikke falder på handicap- og psykiatriområdet. Dette kan ske, hvis en øget forebyggende indsats blot medfører, at kommunen bliver opmærksomme på flere børn og unge med behov for hjælp.
2.4	Sammenhængende indsats på tværs af beskæftigelses- og socialområdet (Den kommende Hovedlov)	Der kan ikke forventes et økonomisk provenu, men Hovedloven vil formentlig betyde omlægning af kommunens indsatser til borgere med behov på tværs af flere lovgivninger.	Der er den risiko, at de omlægninger af organisering og indsatser blot betyder, at der bruges flere penge på administration uden at dette modsvares af lavere udgifter eller mere sammenhængende indsats til borgerne. Der er endvidere den risiko, at nye styringsformer, som følge af loven, vil svække incitamenterne til budgetoverholdelse på de enkelte sektorområder.

3 Sparevejen

Nr.	Forslag	Økonomisk potentiale	Forudsætninger og risici
3.1	Skærpelse af serviceniveau og serviceadgang til botilbud, bostøtte mv.	2,0 mio. kr. i 2020 stigende til 8,0 mio. kr. i 2023	Det er forudsat, at reduktion af serviceniveauet kan gennemføres med ½ procent af året af de samlede udgifterne til handicap og psykiatri. Risikoen ved forslaget er, at udgifterne i første omgang falder, men at de senere stiger igen.
3.2	Generel besparelse på kommunens egne tilbud	2,0 mio. kr. i 2020 stigende til 8,0 mio. kr. i 2023	Det er forudsat, at der kan gennemføres en besparelse på en procent om året for halvdelen af det samlede budget til handicap og psykiatri. Risikoen er, at ved samtidig gennemførelse af forslag 3.1 vil besparelsen nogle steder ramme to gange. Samtidig er der den risiko, at nogle af kommunens tilbud på sigt ikke vil kunne overleve i deres nuværende form.
3.3	Besparelser på STU	0,4 mio. kr. i 2020 stigende til 1,6 mio. kr. i 2023	Det er forudsat, at antallet af unge i STU kan nedbringes med to om året i fire år. Risikoen er, at dette ikke kan lade sig gøre på grund af lovgivningsmæssige krav om målgruppen.